

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 18 Septembrie.

Cu cât se apropie mai tare sesiunea parlamentară de toamnă, cu atât devine mai iritată opinia publică, cu atât câștigă mai multă materie presa întrăgă, una pentru a lauda toate măsurile guvernului, toate proiectele, cu cari el crede a îmbunătăți instituțiile din patrie, alta pentru a critica totul, a prezenta proiectele guvernului în cea mai sinistruă lumină, denegând din capul locului buna intențiune la croirea lor.

Situațiunea internă în anii din urmă a devenit foarte critică, opozițiunea, sătulă de a mai aștepta în liniște retragerea actualului ministru a luat refugiu la măsurile extreme, a apelat la masele poporului, și astfel s'au provocat scenele turbulente cu ocasiunea dezbaterii proiectului de lege militară, cari rămân desbătute în manifestările poporului din capitala Ungariei.

Meritul principal la degenerarea manifestărilor cade asupra presei, care uitându-și de nobila sa misiune, s'a pus pe agitațiunea poporului, agitațiunea maselor neculte, cari ușor degenerază, în-țocmai după cum degenerază și agitațiunea presei, căreia i s'a dat și i se dă frâu liber.

Răul de comun se răsună, și tare se înșală acela, care crede, că dacă agitațiunea face servicii momentane unui scop închipuit, trebuie să se dea pasiunilor frâu liber, ca cu atât mai ușor să ajungă lucrurile la ținta dorită.

În general rău au făcut bărbații de stat ai Ungariei, că au dat presei frâu liber în agitațiunile contra naționalităților, și că ori ce teren, fie el legal, fie ilegal, a fost la dispozițiunea presei ungurești contra noastră. Și de tot rău au lucrat bărbații de stat ai Ungariei, că au dat presa în mâna jidanilor, cari fățarnicesc un patriotism potentat, ca nu alt om în Ungaria.

Pe calea apucată s'a pornit curentul, și el s'a prefăcut în furtună, încât amenință acum cu pericor nu numai traiul pacific al cetățenilor, cari nu se închină dogmei: „maghiarizare”, nu numai esistența guvernului, ci chiar corăna suferă insulte, în fața cărora bărbații au trebuia să se vină în ori și să strige un puternic: Stați!

În adevăr insulta, de care vorbim este a se atribui agitațiunilor fără margini, comise de presa opozițională și guvernamentală contra armatei comune, contra stindardului armatei comune, și omul cu minte sănătoasă trebuia să ajungă la convingerea: că răsunatul acesta și nu altul trebuie să fie, și cu un pas mergând mai departe trebuie să ac-

centuăm, că des repetate asemenea insulte la adresa corănei, urmarea nu poate fi salutară pentru patrie.

Cu mâni sacrilige s'a luat de pe casa unui colonel stindardul armatei comune, și s'a aflat călcat în noroi.

Majestatea Sa monarhul în fața deputațiunii orașului Monor, unde s'a întâmplat această faptă rușinosă, a dat expresiune indignațiunii sale, și și a exprimat convingerea, că făcătoriul de rele va fi eruat și pedepsit.

Ca răspuns la această manifestățiune de indignare a monarhului, în ziua a doua tot asemenea s'a purces cu un stindard negru-galben în o altă localitate din Ungaria.

Dacă asemenea fapte încep a se peronda cu sistem, unde vom ajunge?

Și pentru numele lui Dumnezeu, unde vom ajunge cu agitațiunea, dacă diarele din capitală în loc de a condamna asemenea fapte de rușine, le exploatează cu nouă arme de agitațiune contra guvernului, având curagiul a face imputări, că cuvintele de indignațiune au fost puse în gura monarhului de către guvern, și cu chipul acesta corăna, monarhul e prezentat ca o păpușă în mâinile guvernului.

Până când se va tolera o agitațiune în asemenea mod, și cu asemenea arme?

Revista politică.

Cestiunea stégului „negru-galben” preocupă întrăga publicistica monarhiei noastre, fără deosebire de colorit politic.

Vederile însă sunt diferite, unele foi și dau silința să ascundă cât se poate mai tare faptul și să tăinuască importanța, ce în adevăr trebuie să i-se dea.

Mai ales presa opozițională maghiară merge pe această cordă și în avântul seu îndrăzneț merge așa de departe, încât afirmă, că chiar dându-se de urma făptuitorilor, ei nu se pot pedepsi, deoarece nu este lege ungară pe care s'ar pute basă motive pentru astfel de penalitate.

Nu atât însă de faptele în sine, în cât mai ales cuvintele grave ale monarhului, prin cari se trage la îndoală fidelitatea către casa domnitoare, sunt motivele pentru care presa opozițională a provocat o adevărată luptă publicistică.

Ea acuză pe bărbații de stat și pe consilierii monarhului de omăni fără tact, căci n'au avut motive de a a înfățișa pe Maj. Săci despre incident, și astfel tot lucrul rămânea uitat.

La aceste invinuiți presa oficioasă se mărginesc numai a răspunde, că nu consilierii monarhului, ci însuși Maj. Sa a cunoscut cazul și a adresat cuvintele grave fără a sfătui pe cineva.

Din discusia înflăcărată a presei maghiare s'a mai dat încă un cas analog la ivelă, care dovedesce, că șovinismul maghiar și-a arătat rōdele încă de mult în această direcțiune, și că nimenea nu i-s'a împotrivit, din contră lucrul a rămas cu totul ascuns. Acest cas s'a întâmplat încă în August la Aiud, unde cu ocasiunea manevrelor de bigradă, éráși a fost rupt nōptea stégul de pe cuartirul generalului comandant.

Cestiunea stégului „negru galbin”, nefind încă limpedită, se așteaptă cu mare încordare la consecințele ei, mai ales, căci lumea vrea să vadă, ce fel de energie se desvōltă pentru a apune capăt astorfeliu de escese.

În zilele trecute se vorbea cu multă insistință, că țarul rusesc va întorce încă în luna această visita împăratului german la Berlin. Acesta se credea cu atât mai vōrtos, că mostenitorul rusesc a luat parte la manevrele armatei germane și se presupunea, că a fost imputernicit de țarul a anunța visita în mod oficial, ér la curtea berlineză s'au observat chiar pregătiri pentru primirea marelui suveran.

Ca din senin însă foile berlineze aduc acum scirea, că visita éráși s'a aménat din motive cu totul necunoscute și că nu se scie pe când se va duce țarul la Berlin. Acestui eveniment i-se dă o mare însemnătate politică și se aduce în legătură cu alegerile, ce tocmai acum se fac în Sērbia și cu călătoria ex-reginei Natalia, carea însoțită de principipele Ghica, după-ace a petrecut cât-va timp pe la rudeniile sale din România s'a dus la Bēlgrad, cu toate pedecile, ce i s'a pus.

Țarul, se dice, că așteaptă să vadă, ce față vor lua lucrurile în Sērbia după alegeri și după-ce regina se va aședă în Bēlgrad și numai apoi și va începe călătoria spre Germania.

De odată cu aceste sciri grave, sosesc altele și mai îngrijitoare pentru pacea europēnă și în special pentru monarhia noastră. Mișcările de trupe în Rusia nu mai încetēză și dislocările din centrul Rusiei și din Caucazia se acumulează la hotarēle Ostice ale monarhiei noastre fără a se mai tăinuî intențiunea.

Acestea au și fost motivele, cari au provocat în armata noastră mari schimbări între oficerii superiori și totodată s'a creat în Galiția un nou corp de armată și precum anunță scirile mai prós-

FOIȚA.

Esposiția universală din Paris.

(Urmare.)

Cu industriile supra amintite stă în ore care în rudire industria de bronz, deoarece multe cēsornice sau pendule se află aședate în șatule de bronz. Industria de bronz cu industriile secundare dependente de acesta ocupă un spațiu destul de vast. Ea este una dintre industriile specifice ale Franciei, care a întemeiat în parte gloria industrială a Franciei și care tocmai de aceea nu se negliă. Toate firmele mai mari sunt reprezentate. Cutez a rămăși, că dacă vre una ar fi lipsit, de sigur ar fi primit o epistolă, în care i s'ar impune ca datorința patriotică, de a contribui la înălțarea splendōrei esposițiunii.

Ce-i drept, este greu a descrie obiectele espuse, ba e chiar de prisos. Fie care, care a vedut vre-o esposiție mai mare, și cine n'a vedut? își poate ușor forma o idee despre aceasta. Nu e întru toate ca atunci, dar foarte mult întru toate asemenea. Se poate, că va fi și pe această ca cu dulapul cel mare sculptat, ce l'am vedut eri în despărțământul altrei esposiții. Pe el era scris: „Același lucrătoriu a sculptat la el 5 ani.” Dar acesta stă deja de 5 sau 10 ani nevëndut. Vinderea e la tot cazul mai de importanță decât sculptarea. Imprejurarea, că a ră-

mas atât timp nevëndut indigitēză, că el a fost și la alte esposiții de mai înainte premiat, remunerat. De altcum sunt diferite industrii, în cari cutare firmă păstrează câte un obiect de esposiție, care deși este splendid, totuși nu este practicabil. Acesta splendore me lasă rece, eu sum „practic” și voesc ca mai întâiu să se influințeze folositoriul, utile dulce, apoi frumosul.

Din acest motiv 'mi permit a rămăne ceva mai mult la un vas de aramă, care deși este marcant prin marginea sa, totuși cu totul din alte considerante a atras atențiunea privitorului. Este opera, poate nu a unui inventator, ideea fundamentală, se susține, a o fi aflat concepută, dar totuși a unui bărbat nisuiitor. Este posibil, ca acestui individ să-i succedă prin acesta a introduce o nouă metodă, de turnare „în pământ mōle”, după cum acesta se numesce.

Sunt adevărate cunoscute până acum două metode de turnare. Întăiu în formă de năsip și a două ora în cēră. La turnare în năsip artistul liferă figuri de gips, turnătoriul formēză pe această forma tescuită cu năsip și o descompune în două jumătăți. Acestora le dă vōrtoșimea recerută, și deoarece figura trebuie să fie golă, se pregătesc un simbur, care corēspunde interiorului statuii. Între simbur și mantaua esteriōră rămăne un spațiu gol pe care are să-l umple arama. După-ce turnarea s'a sēvērșit, mantaua cea năsipōsă se scōte afară în dăraburi.

De sine se înțelege fie-care pārticică a întregului trebuie apoi revidată și îndreptată, poleită ș. c. l. Procedura cu cēră s'a început tot așa. Scōrța esteriōră a figurei de gips se prepară din năsip, asemenea se prepară și simburile din năsip. Între acesta și mantaua esteriōră rămăne un spațiu gol pentru aramă. Acest spațiu gol se umple cu cēră curată. Prin această se dă nascere statuii de cēră. Artistul poate corege această după plac; se tōrnă apoi de nou în formă, aceasta se întocmesce, se pune încă odată în foc spre a se învōrtoșă. Cēră prin această se toposesce și curge pe turnate crepături. Numai decât apoi se sēvērșesce anumirea și rezultatul este: realizarea unui product mai bun în totă privința.

Metoda cea nouă, care se vede a fi învățată dela japanezi este mai complicată. Este în câte-va cuvinte voiu a o descrie.

Ea se construēză tocmai ca statua de cēră supra amintită. Dar în loc de a o pune de mantaua esteriōră de năsip se colorēză pe forma de cēră mai de multe ori cu penelul de pământ subțiat. Apoi pământ mai gros, în fine năsip condesat. Astfeliu căpētăm o nouă figură esteriōră cu mult mai perfectă. Se înțelege, că și turnarea va fi cu atât mai perfectă. Trebuie însă să așteptăm, ca să vedem, că ore această nouă procedură avē-va aderenți, sau ba. Se pare, că merită a avē.

(Va urmă.)

pete s'a creat în Jaroslau, unde monarchul a fost la manevre o nouă comandă de geniu.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Criscior la 26 Septembre, 1889. Domnule redactor! În numărul 98 al „Telegrafului român” între varietăți a și binevoit a notifică sub titlu „Auria Ardélului”, că societățile străine exploatează munții Transilvaniei. Este adevărat că societatea „Hartkotische-Bergwerk-Actien Gesellschaft” din Germania a exploatat minele dela Ruda lângă Brad. Așa d. e. nu mai aur curat la lună dela 30—40 klo., și și mai mult! Minele dela Ruda dată de sub romani și se lucră de sute de ani, nime nu-și aduce aminte însă să fi exploatat în timp relativ scurt atâta aur. Poporul din jur e sêrac, ce e drept, dar de emigrat n'a ajuns până acolo; — cu toate că sus numita societate plătesce de un timp încôce foarte rău pe lucrătorii băeși, încât de va dură mult timp astfel nu va fi departe și timpul, când va trebui să emigreze poporul.

Sus numita societate este puternică, ea dispune de pârăle, dar cu toate acestea este și o împrejuiare, carea fiind de interes vital pentru proprietarii mici de mine din Criscior și jur — partea cea mai mare români, voesc în cele următoare a o împărtași Preaon. public cetitoriu, și anume:

Sus numita societate, ce e drept, a ocupat un teren de exploatat mărișor, carele s'a mărit în anul acesta prin cumpărarea minei numite „St. Ioan” (Zdraholț) pe teritoriul comunei Criscior. Dar funcționarii dela aceea societate, toți străini, nu s'au îngrijit de a-și asigura un teritoriu antea lor, după cum e direcțiunea vinelor dela Ruda, spre Sud-Ost, ei au ocupat alte terene secundare. Terenul acela antea lor — este ocupat de vre o 7—8 societăți mici, cum am și de locuitorii din Criscior și jur cu hotare îngeminate în cărțile montane (Frei fahrungen Bányá adományozások) și cu scrutinii libere (Freischürfe-Szabadkutatók) în număr considerabil. Acum sus numita societate pe deoparte în lumea largă arată, că tot terenul cel bun de minărit este ocupat de dânsa, și prin urmare alte societăți, ce ar voi să mai ocupe nu ar avea ce ocupa; pe de altă parte se silesc a ocupa teren înaintea, însă nu pe calea sa, ei cu totul într'un mod ce, cel puțin funcționarilor respectivi nu le pôte servi spre onoare. Anume: proprietarii unor scrutinii libere (Freischürfe) lucrătorii la minele societății a fost tractat cu injurături și amenințări de a fi palmuit ca cu prețul oferit de funcționari să-și vândă scrutinii sale societății, la ce însă nu a fost înduplecat de loc până acum. Notez aci, că astfel de apucături nu sunt prea pentru oameni cuști, dora nici nu sunt știute de acționarii acelei societăți. Altcum în genere lucrătorii dela acele mine sunt rău tractați, rău plătiți, ba și de multe ori bătuți și pedepsiți cu detragerea plăților.

Dacă d nii dela societatea amintită voesc a-și mări teritoriul, au de a intra în pertractări cu proprietarii terenului ocupat pe calea sa, nu cu amenințări, și fie siguri, că nu le va părea nici odată rău. Dacă nu voesc, atunci să ne vedem noi de treburi neconturbați.

Acestea ve rog domnule redactor a le publica în jurnalul ce-l redigăți în interesul poporului nostru, ca să se vadă justările noastre conform adevărului. Ar fi de interes bine înțeles pentru noi, când s'ar reproduce acestea jurstări și în alte jurnale din patrie, pentru orientarea societăților indigene, cari ar pute să ocupe teren de minărit, care ar egalisa chiar și cu terenul ocupat de societatea acăsta din Germania.

Unul din ceilalți.

Originea sêrbătorilor. (2)

(Urmare).

Și aceste toate sunt lucruri cunoscute, cari n'au lipsă de nici o argumentare. Dar deși biserica a aflat de consult ca în acord cu jidovii să se sêrbeze și Sâmbăta, totuși însă pentru de a preîntîmpina ori ce bănuelă de iudaizare, mărțurisau fâțș, (precum s. e. Atanasie Nazianzanul ș. a.) că aceea sêrbare o fac ei numai în mod absolut creștinesc, și că Sâmbăta nu o observă ei ca un Sabbat jidovesc; de altcum în respectul acestei zile a dispus și sinodul din Laodicea prin canonul 29: „Sâmbăta se nu se sêrbeze (adeacă după timpul jidovesc) ci se se lucre, și numai Dumineca se sêrbeze (cu solemnitate) sub anatema”

Astfelu era biserica răsăritului; în a apusului însă aflăm o îre-care diferență. La apuseni Sâmbăta nu se ținea ca o sêrbătoare sfântă, dar s'a dispus ca o zi de post. Causa acestei dispozițiuni se învederăză dintr'o epistolă a papei Innocenție I. (402—417) către Deciu (sau Decențiu?) episcopul Eugubiei, în care cetim: „Dacă ne aducem aminte de învierea Domnului Christos nu numai la Pasci, ci și în fie-care Duminecă, și dacă postim Vinerea pentru-că în acăsta zi a fost restignit, atunci nici Sâmbăta nu trebuie să o trecem cu vederea, fiind-că ea este ziua de mijloc dintre

bucurie și întristare; singuri Apostolii petrecu cîtea două zile (Vinerea și Sâmbăta) cu mari griji și întristare. Ba și acești părinți: cătuși de puțin să nu ne îndoim, că apostolii în aceste două zile (Vineri și Sâmbăta) au postit; pe lângă acăsta biserica posedă o tradițiune veche, ca în aceste două zile ss. sacramente nu s'a administrat. De aci urmăză, că în fie-care Sâmbăta s'a ținut post.

Tot spre acest sfârșit s'a ordonat în un sinod al apusenilor ținut la Elvira (an. 365 în Spania): că dacă Sâmbăta se dispune ca zi de sêrbătoare, atunci acăsta este o nedreptate și o greșelă, care trebuie îndreptată: poporul mai mult să caute să țină Sâmbăta ca o zi de post.

Dar cu toate usul acesta n'a fost general în biserica apusenilor. În Roma a fost usitat, pe când în Milano a fost cu totul altcum; aci Sâmbăta a fost o zi de sêrbătoare. Astfelu ne narăză Paulin (a. 353) episcopul din Nola în Campania, în viața lui Ambrosie, episcopul din Milano, că acesta în totă Sâmbăta se tracta cu mîncări ca și Dumineca (pe când în celelalte zile nici când nu mîncă la amădi); de aceea obicinuia în totă Sâmbăta a predică poporului; dar cu toate acestea acest evlavios și venerat părinte a fost așa de prudent, că nu s'a lăsat a fi așa de strîns legat de acest lucru secundariu, ci dacă se afla în Milano, atunci mîncă el Sâmbăta; dacă se afla el însă în Roma, atunci postia în aceea zi după obiceiul de acolo. „Acăsta” — ăce fericitul Augustin în epistola sa către Ianuarie, episcopul din Benevent — „am auzit-o eu singur din gura lui Ambrosie”. Căci când a venit la el (Augustin) în Milano (unde petrecea el atunci) mamă sa Monica, foarte s'a superat, că acolo nu se postese ca în celelalte locuri. Deci pentru de a liniși Augustin pe mama sa, se duse cu ea la Ambrosie, care pe atunci era acolo episcop, și cerend deslușiri dela el acesta îi răspunde: „El (Ambrosie) în cauza acăsta nu le pôte da alt sfat mai bun, decăt ca ei să facă așa, precum a fost obicinuiți a face: dacă merg — ăce Ambrosie — la Roma, atunci postese Sâmbăta conform usului de acolo; dacă sunt însă aici, atunci nu postese. Deci faceți și voi așiderea; la ori-care biserică veți merge, orientăți ve întru toate după usurile aceleia, pentru ca să nu ve causați nici vîoue nici repectivei biserici supărări”. — Cu răspunsul acesta linisii Augustin pe mama sa, și de cîte ori gîndia el la acel stat totdeauna îl ținea ca un oracul și ca o sentință, care i s'a inspirat din ceru.

Astfelu nici la apus postul în ziua Sâmbetei n'a fost preste tot acceptat. Ba un învățat catolic din timpurile nouă, carele a fost și episcop, crede de foarte verosimil: că deosebit la Roma în timpurile primitive tocmai ca și în bisericile răsăritului nu s'a ținut Sâmbăta ca o zi de post, ci numai mai târziu s'a statorit acăsta.

Fiind-că fără a ști cum, întrai într'o materie, care nu e anunțată în fruntea acestui tractat, așa înainte de a procedea în cercetarea celorlalte sêrbători creștinesci, voi rămână nițel și lângă acest obiect. Sigur este, că creștinii cei vechi au avut două feluri de posturi solene: cele săptămânale și cele anuale. Posturile săptămânale (cari le numiau ei *jejunia quartae et sextae feriae*, posturile zilei a patra și a șesa) le țineau ei în toate Mercurile și Vinerile, cari pentru aceea s'a dispus de atari, fiind-că Mântuitorul nostru a fost într'o Mercuri vîndut de Iuda, și într'o Vineri a fost restignit de jidovi. Usul acesta îl derivă Epifanie dela Apostoli, ăcînd, că aceste zile au fost de lumea întrîgă recunoscute și ținute ca zile de post. Aceste zile se numiau *stationes* și *privighieri* (nu pentru ca și când în acele zile în întreg timpul lor ar fi petrecut stînd, ci numirea este parabolică în asemănare cu stațiunile militare și resbelice, cari asemenea se țineau tare și strîns până când adecă dura straja), și aceste posturi durau după Epifanie („despre credință”) de regulă până la a nouă oră, adecă până la trei ore p. m. după calcularea noastră de astăzi; când apoi îndată se împărtașiau cu sf. cuminecătură, părăsind stațiunile și străjile lor și eșind din biserică mergend ărași acasă. De aceea le și numesce Tertullian („de jejun. c. 13) *stationum semi-jejunia* sau posturile de jumătate, și desaproabă postul acelor, cari în acele zile postiau în secret ziua întrîgă, și cari de aceea refușau de a se îmbărtăși cu ss. taine sub cuvînt, că primind ss. taine se altereză postul lor.

(Va urma).

Varietăți.

* (Dela Curte.) Maj. Sa monarchul a petrecut la Vișegrad, unde a făcut excursiuni dese de vînatore. Vînatorele se vor începe în toamna acăsta și la Gurghiu, unde s'au ivit mai mulți urși, cari causăză pagube însemnate.

Archiducesa vîduvă Stefania, după-ce a făcut cura de scaldă și a vizitat părinții, s'a întors la Viena și va petrece în apartamentele sale din „Hofburg”.

* (Himen.) Dl George Romanul, ales de preot. în Sîn-Nicolaul mic, diecesa Aradului, Joi în 3 Octobrie a. c. st. n. la 12 ore a. m. și va sêrbă cu nunia cu amabila dșora Emilia Papiu din Deva. Încă odată felicitările noastre amicale!

— Dl Acsente Moșoiu notariu cercual în Bran și sêrbăză cununia cu dșora Livia Iuga-Pușcariu din Bran, Duminecă la 6 Octobrie a. c. n.

* (Archimandritul Popescu.) Din colonele diarului nostru acest nume este binecunoscut publicului român. Ceea ce ne face să revenim asu-

pra dlui archimandrit Veniamin Popescu de astădată este un articol prim din „Luminătorul” Nr. 70, în care nu fără causă se revine asupra procederei dînsului. Nu împărtașim întru toate resedele dezvoltate în acel articol, dar un lucru nu se mai pôte ignora. Dl archimandrit V. Popescu în anii precedenți a umblat prin toate centrele române de aici, și a adunat sume foarte considerabile sub titlul: ca cărțile bisericesci să se tipărescă în limba română macedoniană. resp. dialectul macedonian, și în acăsta întreprindere a sa a fost sprijinit de toți bărbații noștri mai de frunte.

Caile din urmă ale părintelui Popescu dau ansă la bănueli, și pôte nu fără causă, mai ales, când vedem aproape doi ani împliniți, fără de a fi publicul informat, cum s'a întrebuintat sumele considerabile adunate spre scopul indicat mai sus.

Credem și noi a fi sosit timpul suprem, ca părintele Popescu să justifice întrebuintarea banilor colectați și preste tot a ofertelor primite, căci altfelu bănuelile; ivite în timpul din urmă față de procedurile dsale devin întemeiate și ne-ar păre de tot rău, dacă bunele simțeminte ale românilor ar fi exploatate cu reserve neadmisibile. În acăsta privință ne alăturăm „Luminătorului”.

* (Deschiderea dietelor provinciale.) Prin un patent preinalt al Maj. Sale monarchului se face cunoscut, că în 10 Octobrie se vor deschide dietele provinciale din Boemia, Galiția și Lodomeria, Austria inf și superiôră, Salsburgia, Stiria, Carintia, Carniolia, Bucovina, Moravia, Silesia, Tirol, Foralberg, Istria, Górcz și Gradișca.

* (Sciri militare.) Maj. Sa a conces archiducelui Iosif, supremului comandant al honveimei, ca să primescă portretul în briliante al șahului Persiei.

* Ministrul de instrucțiune a recercat prin o circulară pe toți inspectorii scolari, ca să notifice pe toți acei învățatori, al căror salariu nu ajunge suma de 300 fl. și totdeodată să amintescă și despre lăfa, ce o capetă fie care dintre învățatori.

* (Reforma judiciară.) Intre alte reforme, ce le va introduce ministru de iusticie, va fi și decentralisarea tabelor reg. Spre acest scop va și asterne dl ministru Szilágyi în procsima sesiune dietală proiectul seu și va cere totodată dietei uncredit suplimentar pentru a se puté executa proiectul numit.

* Esamenul practic la școla agronomică a comitatului Sibiu se va ține Vineri în 11 Octobrie a. c. la 8 ore a. m. în edificiul de instrucțiune agricolă (têrgul vitelor Nr. 10).

* (Comitat nou.) În zilele din urmă s'au făcut între locuitorii din împrejurul Baiei mari vii miscări pentru a mijloci la guvern formarea unui comitat nou cu reședința în Baia mare. Spre scopul acesta s'a ținut și o întrunire sub conducerea cont. A Teleki, în care s'a stabilit și principiile din adresa, ce se va asterne guvernului!

* Reprezentanta municipală a cetății libere Cluș a votat o adresă ministrului de iusticie. O deputațiune va inmanuă adresa și totdeodată îl va rugă ca la decentralisarea tabelor regesci să se înființeze și în Cluș una.

* (Troeniți.) În zilele trecute s'au întors preste munții Salcova către Reghin 7 pécari cu 16,000 oi, 10 câni și 2 rimători. Pe cîma muntelui i a apucat un vifor de zăpadă și îi troeniră cu totul, încât numai trei ciobani au putut scăpa. Până acum nu s'a dat de nici o urmă despre ceilalți ciobani, nici despre turma de oi.

* (Procesul „Luminătorului”). Din Budapesta se comunică, că înalta curie a cassat sentința, ce o a adus curtea cu jurați din Arad, în procesul de presă intentat dlui Barcianu, motivând, că un jurat a comunicat pe timpul pertractării cu publicul de afară.

* (Esposiții) Cultura pómelor în prejurul Bistriței c ajuns la un grad îmbucurătoriu de dezvoltare. În toți anii s'au esportat mari cantități pentru țările străine și mai ales în Germania. Pentru promovarea și mai cu succes a pomologiei bistrițenii vor arangia în anul acesta o esposiție depôme.

— În anul viitoriu se va arangia în Timișora o esposițiune industrială și agricolă sub auspiciile camerei comerciale și industriale din Timișora.

* (Kossuth la Abrud.) De o vreme încôce nu numai orașele din Ungaria dar și în părțile ardelenes s'a produs o adevărată rivalitate de a alege pe expatriatul Kossuth cetățen de onoare. Se comunică că și Abrudul l'ar fi ales. Cât sună de frumos, Abrudul și Kossuth, dacă ne vom reinprospetă anii 1848 și 1849.

* (Têrgul Agnitei.) Ministrul de industrie și comerț a conces, ca têrgul anual ce se ținea în comuna Agnita (ett. Têrnava-mare) la 21 Decembre n. să se pôtă ține de acum înainte la 7 Septembrie.

* (Iconari.) Dl Popoff, marele comerciant din Moscova a organizat o companie de 273 iconari, cari plăcă ălele acestea din Moscova în peninsula balcanică, pentru vânzarea produselor picturii ruse. După cum e informat „Telegraful Român,” din București acești iconari plăcă cu marfa în valoare de preste 70,000 ruble.

* O dramă familiară dintre cele mai triste s'a întâmplat la Odesa ălele trecute. Profesorul dela liceul Richelieu cu numele Robert Sause trăia aici de mai mulți ani dimpreună cu nevasta sa și patru copii. Fiind că era însă austriac, i se spusese că va fi depărtat din slujbă, ceea ce l întristă atât de mult încât se spânzura. Nevasta sa vedându-l mort, se sinucise și ea sărind de pe ferăstrău dela etagiul al patrulea, mai înainte însă și-a omorât pe cei trei copii, unul, cel mai mic, însă se ascunsese sub pat astfelu a scăpat cu viață.

* (Inmormântată de via.) Un econom scrie „G. Trans.” din Zabor trăia de câțva timp tot în cărtă cu nevasta sa. Din cel mai neînsemnat motiv o chinuia pe nevastă-sa atât de cumplit, încât comuna intrăgă vorbea despre purtarea lui cea rea. Mama economului îl ațită încă și mai mult în contra nevastei lui. Cătră sfârșitul lui August acesta dispărură fără veste. Lucrul le bătă la ochi multor locuitori din comună, dar bărbatul nenorocitei femei le spunea, că ea s'a dus pentru câte-va ăle de acasă. În ălele trecute veni la Zabor un despărțământ de dragoni, cari mergeau la manevre la Leutomischl (Boemia). Mai mulți din ei fură încuștirați la economul din vorbă. Cătră s'era audiră nise vaete durerose, ce păreau a veni din adăncime. Se luară după vaete și aflară, că acestea veniau din un grajd vechiu de oi. Vioră se între înlăuntru, ușa însă era închisă cu două lăcate. Sparseră ușa dar nu găsiră suflet de om. Jur impregiur era liniste. Deodată răsuna din nou vaetele după ajutoriu. Unul dintre soldați se puse cu urechia pe pământ și ascultă. Spre grăuza lui descoperi că strigătele veniau din adăncime. Fără să se gândescă mult, soldații începură a săpa și deodată deteră peste o fântână veche care era astupată cu lut. Când audiră vaetele mai lămurit, soldații se puseră pe lucru se mântuiesc pe nenorocit ființă din fântână. Unul din ei își legă o funie peste mijloc și ținând un felinaru (lămpă) în mână fu lăsat înlăuntru. Acolo i se înfățișă o priveliste înfiorătoare: o femeie zăcea într'un lac de sânge, cu ochii jumătate închiși și cu gura cascătă. După mari opintiri isbuti dragonul se scotă din fântână pe nenorocita femeie, care când vedu lumina ălei leșină. Fu dusă în spital, unde se recrea cu inecut. Se făcu arătare și țeranul împreună cu muma sa fură dați pe mână judecătoriei din Kutteneberg, fiindcă totă comuna îi bănuiesc că au aruncat pe s'ermana femeie în fântână, unde a stat patru ăle pline de chin.

* (Un papă feminin!) Scirile din Budapesta anunță, că era gata gata, ca ărași să se repețescă casul, ca să ajungă o femeie papă. În seminarul rom. cat. din Caloceia îi succese unei tinere și frumoșe fete, ca să se inscrie de elev seminarial, având testimoniu de maturitate și celelalte testimonii în regulă. Umbla în haine bărbătesci și nimenui nu i-ar fi trecut prin minte, că e fată, decât numai pôte după făptură. Câteva ăle petrecu în seminar. Odată învățând prin grădină se întâlnește cu cardinalul Haynald, l salută, fără însă a-i sărută și mână, cum o fac de obicei și din datorință elevii seminariali. Acesta împrejurare făcu pe cardinal să se uite cu mai mare atențiune la mișcările seminaristului, se apropie și îl esamină bine, îi puse apoi mai multe întrebări aspre și începă al dojenii. Impresionat seminaristul s'a dat de gol și luându-o la picior dispărură din seminar.

* (Un cal scu mp). Renumitul cal de întrecere „Ormond” ce l'a vândut ducele Westminster lui Don Ioan Bocan a trecut în ălele trecute cu vaporul „Elba” din Anglia la America sudică. Calul a fost cumpărat cu 14,000 funți sterling; cel mai mare preț, ce s'a dat până acum pe vr'un cal.

Bibliografie.

„Prima carte de cetire și scriere” după metoda cuvintelor normale de C. Meissner, profesor de pedagogie și director al școlii normale Vas. Lupu din Iași, și Victor Dogariu, provisor la liceul din Iași și fost revisor școlariu, este titlul unei cărți ce a apărut la Iași în tipografia națională în anul acesta și a fost aprobată de On Ministeriu din București.

Cartea este una din cele mai năue aparițiuni în literatura noastră pedagogică. La prima vedere se deosebesce de alte cărți de felu ei la noi mai ales prin aceea, că pe primele pagini dela început scrisoarea e în coloare albă pe hârtie neagră, întocmai precum se face scrisoarea pe tăblița neagră.

Nu putem sci, dacă modul acesta de a înfățișă la început scrisoarea elevilor începători este o invențiune a dlor autori, căci nu ni o spun, dară întocmirea acestă încă se pôte considera ca o încercare serioasă în scopul ameliorării cărților noastre de școlă. Am fi dorit, ca colorea albă a hârtiei să fi fost înlocuită prin coloare galbină închisă (Chamois), prin care se cruță mult vederea elevilor.

Cât pentru metoda, ce în carte se ia de basă pentru învățarea cetirii și a scrierii, aceea e cea mai rațională: este metoda analitică sintetică pe care autorii o numesc, după germani „metoda cuvintelor normale”. Noi, dacă găsim un adevărat merit pentru acestă carte, este de a deosebire faptul, că cu ea se face încercarea de a se familiarisă și învățătorii din România cu ăisa metoda, despre care astăzi pedagogii, cu foarte puține excepțiuni, nu se mai îndesc de loc, că nu ar fi superioară tuturor celorlalte metode.

Noi punem un deosebit accent pe faptul acesta, deore ce nu e de mult, decând și aici la noi și mai ales în România unui pedagogi susțineau, că deși metoda analitică sintetică pôte să fie bună pentru alții, pentru limba noastră însă nu ar fi potrivită. Nu va trece însă mult, așa credem, și susținătorii acestei păreri eronate încă se vor convinge, că tocmai limba română este, pentru care se potrivește mai bine metoda analitică-sintetică.

Cum că în adevăr limba română înlesnesce mai mult decât alte limbi aplicarea metodei numite, acestă s'a arătat și continuă a se arăta ăilnic prin „Antăia carte de lectură și învățatură” cu conductor de dl I. Popescu, carte, care a apărut în prima edițiune la anul 1870 și carea este judecată de ămeni de școlă foarte competenți, ca cea mai bună între cărțile române de felu ei. (Vezi „Făia diecesană” din Caransebeș Nr. 39, 40 și 42 din anul 1887, și „George Lazar” din Bărlad Nr. 10 din anul 1887 pag. 301—303 *).

Revenind la „Prima carte de cetire” a dlor Meissner și Dogariu, pe lângă recunoșcerea meritului ei, de a fi prima încercare serioasă pentru introducerea și în România a metodei analitice-sintetice, nu putem a nu relevă și unele erori, ce credem că ar fi bine să se îndrepte la a două edițiune.

Cea-ce nu ni se pare nimerit în executarea metodei este mai întâiu și mai întâiu, că drept „cuvinte normale” s'au ales și nise nume, ce nu sunt cunoscute decât pôte numai într'un ținut mărginit d. e. „holub”, „apar” etc., pe când cărțile de școlă au să introducă pe elevi, în limba înțelșă și vorbită de toți românii, sau cel puțin de majoritatea lor, și să nu cultive provincialisme. Apoi ca defect trebuie să se considere și aceea, că unele figuri prin cari se înfățișă obiectele ale căror nume s'au luat ca „cuvinte normale”, sunt astfelu executate, încât nu numai micii elevi, dar chiar și ămenii mari nu ar sci ce represintă, dacă nu ar ceti numele acelor obiecte scrise sub ele. Și trebuie însemnat, că atât „cuvintele normale” cât și obiectele ce sunt reprezentate prin acelea, precum și figurile lor, trebuie să se pôtă bine cunoșce.

Almintrelea nu ar fi observat principiul fundamentalu al metodei analitice sintetice: de a duce pe elevi dela cunoscut la necunoscut.

O erore nu neînsemnată comit dnii autori și prin aceea că, precum se vede din precuvântare, dnilor nu consideră așa numitele „cuvinte normale” de aceea ce ele au să fie: de mijloce, de substrate menite de a fi supuse analizei, pentru a se scôte din ele pe rënd sonurile limbei. Dnii autori pe pagina primă dic, că „terminând studiarea cuvintelor normale, școlarii trebuie să scie ceti și scrie”. Dar față de aceea cuvinte nu pôte fi vorbă de nici o studiere. Acelea cuvinte, după-ce s'a scos din ele sonurile

*) Mai cunoscem încă o carte, făcută pentru a reprezenta metoda analitică-sintetică în România: „Cartea școlariului începătoriu” publicată în a V-a edițiune la București în editura librăriei Ionnițu, de Basile Haram. Așa numitele „Cuvinte normale” în cartea, acestă sunt aproape toate luate mai în aceeași ordine din „Antăia carte” a dlui I. Popescu, și intrucât dl Haram a făcut vre-o abatere, se pôte ușor cunoșce, că aceea numai îngreunază aplicarea metodei. Dl Haram însă a voit să apară original! De aceea domnia sa nu amintesc de loc de amintita carte română după care și-a făcut plagiatul seu, ci se ascunde în dosul, mai multor nume de autori de abcedare, chiar și străini, pentru a nu pută fi controlat. Astfelu cartea d-lui Haram deși e aprobată și ea de On. Ministeriu din București, rămâne o carte într'adevăr de „haram” cum se ăice pe la noi.

Ca de un curiosum nu putem să nu facem mențiune aici și de aprepierile cu totul tot eronate, ce dnii V. Răcean, Gh. Ienăchescu, C. Grigorescu, și Ioan Creangă fac metodei analitice sintetice într'un „Răspuns” tipărit în tipografia națională din Iași la anul 1888 și dat dlui Ioan P. Florantin. Acelea aprepieri de notă, că susținătorii lor se află în o completă neștiință, în ceace privesce ființa metodei analitice sintetice, și nu sunt nici decum demne de ămeni, cari și dau aerul de a discută cuseiositate cestiuni pedagogice în public. Nu întrăm aici în analizarea acelor aprepieri, pentru a cruță pe susținătorii lor, și ne mărginim a arăta numai că amatori de curiosități le pot ceti pe paginile 16, 17, 18, ale amintitului „Răspuns.”

limbei, pot să fie și uitate, deore ce nu ele sunt lucrurile principale, ci sonurile și semnele acestora, literile. Făcând o asemănare, am pută ăice, că cuvintele normale sunt cojile, în care se află simburii.

Trecând peste alte erori mai mici, vom mai reflectă încă numai la una și vom termină. Chiar la început în precuvântare se ăice: Cele mai multe din abecedarele noastre sunt luate după metoda scrip-tologică foarte puține numai după metoda așa numită a „cuvintelor normale” sau analitico-sintetică. În ăicerea acestă se repetă cuvântul pocit „scriptologică”, ce constă din două cuvinte stricate, fără de nici un înțeles și care s'a furișat în limba noastră, traducându se de unii în mod servil cuvântul german „schreib-lese” și din acel barbarism s'a format prin derivațiune un alt barbarism pare că și mai încornorat: cuvântul „scriptologie” în loc să se ăică „metodă” legografică sau metodă după-care se învață cetitul scriind. Dar să nu ne oprim la nomenclatura acestă nefericită, carea sperăm, că se va elimină ea singură din limba noastră. Erărea, ce vom să relevăm aici este, că metoda analitică-sintetică se consideră de dnii autori ca opusă metodei legografice, pecând acestă din urmă nu este decât o metodă întregitoare a celei dintăiu, deore-ce cetirea se pôte învăța și s'a și învățat într'una cu scrierea și când se procedea dela litere singuratică, după anticuata metodă nominală (a slovenirii sau literisării) și când se procede dela sonuri, după metoda fonetică, și în fine și când se procede dela cuvinte, după metoda analitică-sintetică, (vedi Geschichte der Methodik des deutschen Volksunterrichtes, tomul II, pag. 400, de Kehr, Gotha 1879.)

Recensentul cărții din discutiune, dl C. Dimitrescu în raportul seu cătră On. Ministeriu din București susține, că lucrarea dlor Meissner Dogariu, e superioară încercărilor de până acum, făcute în limba română, prin faptul, că a pētruns mai bine adevăratul scop al acestei metode. Noi, după-cum din verelul espuse se pôte înțelegi, nu putem admite afirmațiunea acestă a dlui Dimitrescu, și ne am creșut datori, a semnală în cartea dlor Meissner Dogariu mai multe scăderi și erori esențiale, ce derogă mult metodei analitice sintetice și cari am dorii să se îndrepte în interesul învățământului și chiar al dlor autori. X.

Publicațiune

pentru conchemarea la adunarea de controlă pro 1889.

Pe basa cointelegerii avută cu comanda cercuală de întregire a regimentului de infanterie c. r. Nr. 31 adunarea din ăst-an a rezervistilor concediați pe timp nederminat și-a rezervistilor substituiți are loc în Sibiu la 10/22 Octobre 1889.

Afacerea oficială, la care are să-și aducă fiecare obligat la controlă pasul militar, începe la 9 ăre diminița în cancelaria cercuală de completare, ulița Schewis Nr. 34.

La adunarea de controlă sunt obligați de a se înfășă toți concediații pe timp nederminat, rezervistii și rezervistii substituiți ai tuturor corpurilor de trupă, a institutelor armatei stătătoare și a marinei, fără considerare că ăre aparțin ei locului de petrecere ori petrec aci numai temporalmente; excepțiune fac aceia, care în acest an au stat în serviciul activ, sau au luat parte la instruirea militară sau deprinderea periodică în arme.

Obligații la controlă, îndreptându se la punctele 24—28, care sunt de a se ceti, ale instrucțiunei pasului militar, sunt serios provocați spre a apară punctuos, deore-ce tot acela concediat pe timp nederminat și rezervist, care rămâne dela adunarea de controlă și care rămâne fără escusare suficientă dela controlă ulterioară ăinută în stațiunea cercului de întregire Sibiu în ălele de 19, 20 și 21 Novembre va fi tractat după prescriesele militari penali.

În fine se face cunoscut, că conform § 45 punctul 4 al instrucțiunei de evidență, se vor ăine adunările de controlă și în Dumineci și în s'erbători, de aceea ăinerea ălelor de controlă odată pentru totdeauna statorită, nu pôte fi supusă nici unei modificări.

24 Septembre 1889.

Magistratul.

Loterie.

Sâmbătă în 28 Septembre 1889.

Timișoara:	28	1	81	79	25
Viena:	49	48	12	5	68

Bursa de Viena și Pesta.

Din 28 Septembre 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%.	—	—
Galbin	5.67	5.67
Napoleon	9.48	9.47
100 marconemțesci	58.40	58.40
London (poliță pe trei luni)	119.70	119.75

Nr. 460.

[163] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci, din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Hațegului se descrie concurs cu termenul până în 12 Septembrie st. v. a. c.

1. Școala ambulantă din Fizești. Federi afiliată cu Ohaba ponorului — cu salariu anual de 360 fl.

2. Nucșora, 240 fl., în dumineci și sâmbători va avea a ține strană în biserică.

3. Nadastia superioară, salariu anual 210 fl. În dumineci și sâmbători va avea a da ajutoriu la strană.

4. Hunedora, cu salariu anual 200 fl.

5. Valea sângeorgiu, 200 fl. salariu anual.

6. Grid, salariu anual 200 fl.

7. Sântămăria de pîră, salariu anual 120 fl. v. a.

De sine înțelegându-se, că cuartirul și lemnele focale se dau în natură pentru menționatele stațiuni.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a și trimite cere-rile, instruite conform prescrierilor legale la subscrisul.

Hațeg, la 12 August, 1889.

În conțelegere cu comitetele parohiale.
Ioan Rațiu,
protopresb. gr. or.

Nr. 647

[168] 2—3

Concurs repetit.

Necompetend nici un individ la concursul publicat în „Telegraful român” Nr. 81 a. c. pentru ocuparea postului învățătoresc clasa I dela școala elementară gr. or. română din Sighișoara, se repetesce acel concurs odată pentru totdeauna cu termen de 15 zile dela publicarea lui cu condițiunile din primul concurs și salariul:

1. Salariu anual de 300 fl. și adică:

a) din cassa alodială în rate lunare decursive 206 fl.;

b) din repartitiune dela popor 74 fl.;

c) lemnele necesare de foc computeate cu 20 fl.

II. Diurne pentru participarea la ședințele reuniunii învățătoresci districtuale și despărțimintele tractuale 5 floreni.

III. Cuartir gratuit în edificiul școlii.

Sighișoara, 13 August, 1889.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișorei.

Demetriu Moldovan,
adm prot.

Nr. 195.

[184] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului gr. or. al Albei-Iuliei devenite vacante se descrie concurs cu termen până la 30 Septembrie a. c.

1. Un post învățătoresc în parochia Geomal, cu un salariu de 200 fl., care sumă se va solvi jumătate din fondul învățătoresc și jumătate din repartitiune, cuartir liber și lemne suficiente.

2. Un post învățătoresc în parochia Meteșiu Poiana și Găureni, cu un salariu anual de 160 fl., din repartitiune, cuartir liber și lemne suficiente.

Doritorii de a ocupa aceste posturi se binevoiesc a-și așterne concursul lor până la termenul susindicat la oficiul subscris, instruite conform Normativului școlar.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Alba-Iulia, 22 August, 1889.

Oficiul protopresbiterat gr. or.

Alesandru Tordășan,
protopresbiter.

Nr. 284

[185] 2—3

CONCURS.

Pe baza aprobării Venerabilului consistoriu archidieceșan din 5 Septembrie a. c. Nr. 5878 B. se publică a doua oară concurs pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericăscă gr. or. Petroșeni de clasa a III-a în protopresbiteratul Abrudului, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Acest post este împreună cu un venit de 401 fl., specificat în „Telegraful Român” Nr. 78 din 20 Iuliu 1889 v.

Doritorii de a ocupa acest post se și subțernă concursul lor cu documentele cerute de legile bisericesci din vigore, subscrisului oficiu până la termenul pus și se se prezenteze în parochia pentru orientare, cu observarea §-lui 18 din regulamentul pentru parochii.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental al Abrudului.

Abrud, 8 Septembrie, 1889.

Romul Furduiu,
protopresbiter ca adm.

Nr. 22

[186] 2—3

CONCURS.

Prin incuviințarea Venerabilului consistoriu archidieceșan dto 30 August a. c. Nr. 5421/B. se publică concurs pentru întregirea postului de capelan în comuna bisericăscă gr. or. Trâmpoele de clasa a III-a din protopresbiteratul Abrudului cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Acest post este împreună cu jumătate din următoarele venit staverit prin comitetul și sinodul parochial.

1. Dela 30 casuri boteze a 40 cr. și 10 cununii a 3 fl. pe an fl. 42.—

2. Dela 6 înmormântări sub 12 ani a 1—3 fl., 6 înmormântări preste 12 ani clasa I a 10 fl., 6 înmormântări clasa a II-a a 8 fl., și 6 înmormântări a 6 fl. fl. 156.—

3. Dela 240 familii a 30 cr. pe an fl. 70.—

4. Venitul dela botezul Domnului dela fie-care familie ori 10 cr. și fuiur, ori grâu și carne . . . fl. 60.—

5. Dela 50 casuri cunună anulul a 50 cr. și 30 festanii a 50 cr. fl. 40.—

6. Dela molitvele posturilor și a prasniciilor și dela sfințirea paștilor și servirea parochului . . . fl. 46.—

7. Dela masle, sărutatul icônolor și miruit . . fl. 25.—

8. Venitul cimiteriului fl. 15.—

9. Dela casa parochială, care se va căpeta mai târziu fl. 30.—

Suma . fl. 484.—

Doritorii de a ocupa acest post se și subțernă concursul lor cu documentele cerute de legile bisericesci din vigore la subscrisul oficiu în timpul convenit la care pot afla și alte informațiuni pentru orientare.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Abrudului.

Abrud, 2 Septembrie, 1889.

Romul Furduiu,
protopresbiter ca adm.

[187]

2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în parochiile mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al tractului Agnita se descrie concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în foia „Telegraful român”.

1. Alțina, pentru postul prim învățătoresc un salariu anual în suma de 250 fl. și lemne de foc.

Pentru postul al II-lea un salariu anual în suma de 110 fl., și lemne de foc.

2. Cincul-mare, pentru postul al II-lea învățătoresc 100 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Iacobeni, cu salariu de 150 fl. cuartir și lemne.

4. Prostea, cu salariu de 150 fl. cuartir și lemne.

5. Șoars, cu salariu de 150 fl. cuartir și lemne.

6. Zlagna, cu salariu de 150 fl. cuartir și lemne.

Doritorii de a reflectă la vre una din aceste stațiuni au a și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat mai sus menționat până la termenul indigitat.

Agnita, 2 Septembrie, 1889.

Sabin Piso,
prot.

Nr. 368

[188] 2—3

CONCURS.

Devenind vacante stațiunile învățătoresci la școlile din comunele mai jos însemnate se descrie pentru între girea lor concurs cu termen până la 30 Septembrie 1889 st. v.

1. Libotin, cu salariu la an 150 fl v. a., ce se plătesce din repartitiune pre popor.

2. Văleni, cu leafa anuală de 120 fl v. a., ce se plătesce din repartitiune.

3. Cupșeni, cu salariu anual de 100 fl v. a., ce se plătesce din repartitiune.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi se trimită cererile lor concursuale cu documentele cerute de legile școlare dir vigore subscrisului oficiu până la termenul pus.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Solnocului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Cupșeni, în 29 August, 1889.

S. Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 526

[189] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători diu comunele mai jos numite se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Dobârca, un post cu salariu de 200 fl.

2. Cuntă, un post cu salariu de 210 fl.

3. Ludoș, 2 posturi, fie care cu salariu de 200 fl.

Cuncurenții își vor adresa cererile concursuale, instruite conform legilor în vigore, subsemnatului oficiu ppresbiterat în termenul deschis.

Aleșii, respective instituții învățători vor fi obligați a ține strană în dumineci și sâmbători.

Mercurea, la 5 Septembrie, 1889.

Dela oficiul ppresbiterat al Mercurei.
I. Droc
protop.

Nr. 354.

[182] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci vacante în comunitățile bisericesci mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței se descrie prin acasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. În comunitatea Borgo Prund, pentru un post de învățător cu salariu de 240 fl. bani, folosirea grădinei școlare în mărime de 1 juger 1471° și 6 orgii lemne de foc.

2. În comunitatea Buduș, pentru un post de învățător cu salariu 150 fl. în bani, cuartir și un orgiu lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-și așterne suplicile instruite conform legilor din vigore în termenul sus indicat la

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al tractului Bistriței.

Borgo Bistrița, în 28 August 1889,

În conțelegere cu comitetele parohiale.
Simion Monda,
protopresbiter.

Sz. 208/889 végreh.

[96] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alóírt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirrre teszi: miszerint a nagyszabasi kir. törvényszéknek 1888 évi 6345 számú végrehajtást elrendelő és a vizaknai kir. járásbírósnak 1888 évi 1385 számú kiküldő végzése folytán „Albina” hitelintézet végrehajtató részére Moga Atenaszie és társai végrehajtást szenvedők ellen 380 frt. o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítés képpen 1888 évi October hó 17-ik napján bíróság lefoglalt és 440 frt. becsült ingóságokra a nagyszabasi törvényszék 1889 évi 3082 számú végzésével a további kielégítési végrehajtást elrendelte. Ennek folytán a vizaknai kir. járásbírósnak 1889 évi 680/889 számú, kiküldő végzése folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében végrehajtató képviselő írásbeli jelentkezésre a még eddig fen álló 380 frt. tőke, ennek 1888 évi június hó 20-dik napjától járó 6% kamatai, s az eddig 38 frt. 46 krban megállapított költségek iránt számú végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s lefoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. cz. 103 §-ára, az árverésnek Sorostélyon Aron Georg végrehajtás szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul **1889 évi October hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt 3 boglya széna, 1 ökörszékér, 18 hektó tiszta buza és 150 véka csős kukuricza a legtöbbet igérőnek, az idézett t. cz. 108. §-ában megállapított feltételekkel, készpénzzel, szükség esetén a becsáron alól is elfognak adadni. Egyszermind felhivatnak mind azok, kik az elővezetett rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy előbbbségi igénybejelentéseiket a felhozott törv. cz. 111 és 112. §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alóírt kiküldött végrehajtónál vagy rásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak különben a későbbben bealott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják

Kelt Vizaknán 1889-ik évi szeptember hó 22 napján.

Eichner Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 3004/889. polg.

[197] 1—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék által ezennel közzététetik miszerint Baró Miske Adelnak beadott kérése folytán Salhó község határának általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap **1889 november 11-re déli után 3 órára** tűztetik ki Salhó községébe a helyszínére a községi iroda helyiségébe, — ezen tárgyaláshoz összes érdekeltek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1889 szeptember 2-án tartott üléséből.

Incze Domokos,
elnök.

Zöld Gábor,
jegyző.

Sz. 3005/889. polg.

[198] 1—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék által ezennel közzététetik, miszerint báró Miske Adel által beadott kérés folytán Sárdor község határa általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap **1889 november 11-ére d. e. 9 órára** tűztetik ki Sárdor községébe a helyszínére a községi iroda helyiségébe. — Ezen tárgyaláshoz összes érdekeltek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1889 szeptember 2-án tartott üléséből.

Incze Domokos,
elnök.

Zöld Gábor,
jegyző.

Sz. 3592 polg.

[176] 3—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék által ezennel közzététetik, miszerint Dániel Mihály és társainak beadott kérése folytán Erdőalya község határának általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap **1889 évi November 23-ra d. előtti 10 órára** tűztetik ki, **Erdőalya községébe**, a helyszínére a községi iroda helyiségébe; ezen tárgyaláshoz összes érdekeltek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1889 évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Incze Domokos,
elnök.

V. Jakab,
jegyző.